

Vodní díla na území obcí

Jaroslava Nietzscheová, prom. práv.

e-mail: nietscheova@pvl.cz

Vodní toky - § 43 VZ

důležitý přírodní faktor

povrchová voda tekoucí vlastním spádem

trvale nebo převážnou část roku

v korytě

v pochybnostech rozhoduje KÚ

Vodní toky - § 43 VZ

Součástí vodních toků nejsou

- pozemky
- vodní díla
- jiné stavby
- flora a fauna vodních a na vodu vázaných ekosystémů

Vodní toky - § 46 VZ

Je zakázáno

- měnit směr, podélný sklon, příčný profil koryta vodního toku
- těžit z koryt vodních toků zeminu, písek, kameny
- ukládat do vodních toků předměty a látky
- ukládat předměty a látky, které by mohly být splaveny do koryt

Vodní toky

Je možno zasahovat – podle VZ - § 14, 15, 15a, 45, 47, 83

do přirozeného koryta

- odstraňování povodňových škod
- budování povolených staveb
- provádění povodňovacích zabezpečovacích prací - § 75 VZ

V České republice existuje stovky tisíc vodních děl
z toho téměř 60 000 vodních nádrží
byla vybudována v dávné minulosti i zcela
nedávno.

Vodní díla jsou stavby - § 2 odst. 3 SZ

výsledek lidské činnosti určený k určitému účelu

- § 55 VZ – příkladný výčet

- pochybnosti - § 55 odst. 4 VZ

Vodní díla slouží k nakládání s vodami

- vodní nádrže a rybníky
- náhony, odpady
- oddílné srážkové kanalizace
- meliorační zařízení
- hráze, vodní elektrárny
- studny, vrty

Vodní díla neslouží k nakládání s vodami

- vodovody, kanalizace
- zařízení sloužící k plavbě
- stavby na ochranu před povodněmi
- úpravy koryt vodních toků

Vodní díla

- mění vodní poměry
- mají velký vliv na své okolí
- povolení stavby + povolení k nakládání s vodami
- musí být posouzen vliv jejich provozu na okolí
- musí být zajištěna bezpečnost jejich provozu

Povinnosti vlastníků vodních děl - § 59 VZ

- dodržovat podmínky povolení
- dodržovat schválený manipulační řád
- dodržovat platný provozní řád
- udržovat je v řádném stavu
- provádět technickobezpečnostní dohled - § 61, 62 VZ

Povinnosti vlastníků vodních děl

- provádět opatření, která uloží vodoprávní úřad
- dbát pokynů správce VT při mimořádné situaci
- osadit cejch, vodní značku, vodočet, plavební znak podle rozhodnutí VÚ
- odstraňovat zachycené předměty a látky

Povinnosti vlastníků vodních děl

- udržovat v řádném stavu dno a břehy koryta vodního toku u průtočných vodních nádrží
- odstraňovat náletové dřeviny z hrází sloužících ochraně před povodněmi, k vzdouvání nebo akumulaci vody

Manipulační řád (MŘ)

VZ neukládá povinnost mít MŘ

Vodoprávní úřad může uložit povinnost

- zpracovat MŘ
- stanovit podmínky, za nichž schválí MŘ
- lhůtu pro předložení MŘ
- provést změnu nebo doplnění MŘ

Vodoprávní úřad může uložit

- mimořádnou manipulaci nad rámec MŘ
- povinnost jiné osobě, aby provozovala, udržovala vodní dílo, je-li veřejný zájem na provozu a vlastník, nekoná své povinnosti

Technicko bezpečnostní dohled (TBD)

Povinnost vlastníka vodního díla zjišťovat technický stav vodního díla

- přehrady, hráze a jezy
- stavby na ochranu před povodněmi
- stavby odkališť
- hydrotechnické štolky a tunely
- stavby, které se k plavebním účelům zřizují v korytech vodních toků nebo na jejich březích
- stavby k využití energetického potenciálu povrchových vod
- jiné stavby sloužící ke vzdouvání nebo zadržování vody

Vodní díla se dělí z hlediska TBD na 4 kategorie

I.-III. kategorie - 433

IV. - desítky tisíc

Každé vodní dílo musí mít určení kategorie TBD

Vodní díla existující před 1.4.1975, která nemá určení kategorie je v kategorii IV.

Vodoprávní úřad určuje kategorii vodního díla z hlediska TBD na základě posudku oprávněné osoby, kterou předkládá vlastník (stavebník) vodního díla

Vodoprávní úřad může změnit kategorii vodního díla při změně podmínek

Výkon TBD

Vodní díla I., II., III. kategorie – prostřednictvím oprávněné osoby

Vodní díla IV. kategorie – vykonává vlastník sám

Povinnost přizvat VÚ k prohlídce TBD

U VD I. kategorie – 1x ročně

II. kategorie – 1x za 2 roky

III. kategorie – 1x za 4 roky

IV. kategorie – 1x za 10 let

Vlastnictví vodních děl

soukromoprávní kategorie – rozhoduje soud
vodní díla spojená se zemí pevným základem

- betonové hráze, jezy
- vodovody, kanalizace, vodojemy
- některé studny
- trubní části melioračních staveb
- vodní elektrárny

Vlastnictví vodních děl

vodní díla, která soudy považují za součást pozemku

- sypané hráze
- vodní nádrže
- náhony, odpady
- úpravy koryt vodních toků
- protipovodňové hráze

Nový Občanský zákoník – z. č. 89/2012 Sb.

účinnost od 1. 1. 2014

„superficies solo cedit“

„starý“ Občanský zákoník z. č. 40/1964 Sb. - § 120
– stavba není součástí pozemku

„nový“ Občanský zákoník – stavby jsou součástí
pozemků - § 506

Přechodná ustanovení - § 3054, 3055, 3056 NOZ

stavby splynuly s pozemkem pokud by měly k 1. 1.

2014 stejného vlastníka

stavby na cizích pozemcích zůstaly ve vlastnictví
původních vlastníků

předkupní právo vlastníků pozemků a staveb –
§ 3056 NOZ

platí jen pro stavby „spojené se zemí pevným
základem“, které nejsou součástí pozemků

Stavby, které nejsou součástí pozemků –

§ 509 NOZ

Významná novela zákonem č. 460/2016 Sb. výjimka ze „superficiální zásady“

Součástí pozemků nejsou

- liniové stavby
- vodovody a kanalizace
- inženýrské sítě
- předměty, které pravidelně zasahují více pozemků

Vlastnictví vodních děl

Vodní díla spojená se zemí pevným základem vlastní jeho vlastník

Není-li znám – lze je považovat za opuštěnou věc
- § 1045 NOZ

Bude vlastnictvím státu po uplynutí 10 let – v r. 2024!

VU může uložit povinnost jiné osobě provozovat a udržovat opuštěné vodní dílo - § 59 odst. 5 VZ

Vlastnictví vodních děl

Vodní díla, která jsou součástí pozemku, vlastní vlastník pozemku!!!

Vodní díla – vodní nádrže, úpravy koryt vodních toků, sypané hráze, náhony – jsou často umístěna na několika různých pozemích

Všichni jsou vlastníky tohoto vodního díla, mají právo nakládat v něm s vodami a rozhodovat o vodním díle „podle velikosti podílů“ - § 1126 - § 1138 NOZ

Vlastníci pozemků jsou povinni strpět vodní díla
vybudovaná před 1. 1. 2002 na svém pozemku
- § 59a VZ

Za náhradu

Náhradu je povinen platit vlastník vodního díla.

Nedojde-li k dohodě o výši náhrady rozhodně
soud – po 1.1.2016

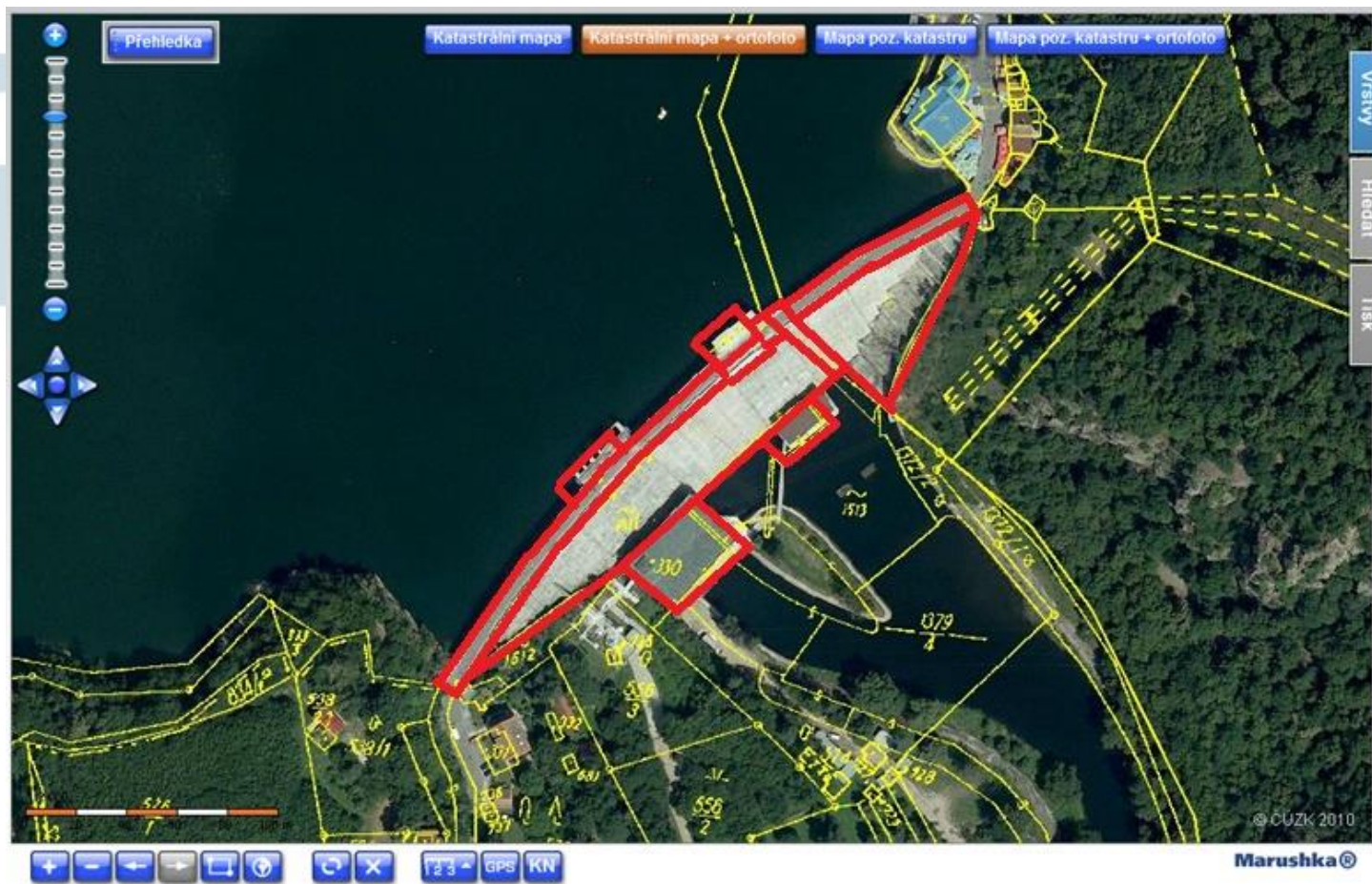
Vodní dílo – přehrada

- stavba spojená se zemí pevným základem

Vodní dílo – přehrada

- parcely katastru nemovitostí pod vodním dílem

Vodní dílo – vodní nádrž

Možné následky nevhodného nebo zanedbaného hospodaření na vodním díle – vodní nádrži

Možné následky nevhodného nebo zanedbaného hospodaření na vodním díle – protržení hráze

Vodní dílo – úprava koryta vodního toku

Příklad parcel katastru nemovitostí různých vlastníků pod vodním dílem – úpravou koryta vodního toku

Poškozené vodní dílo – úprava koryta vodního toku

Poškozené vodní dílo – úprava koryta vodního toku

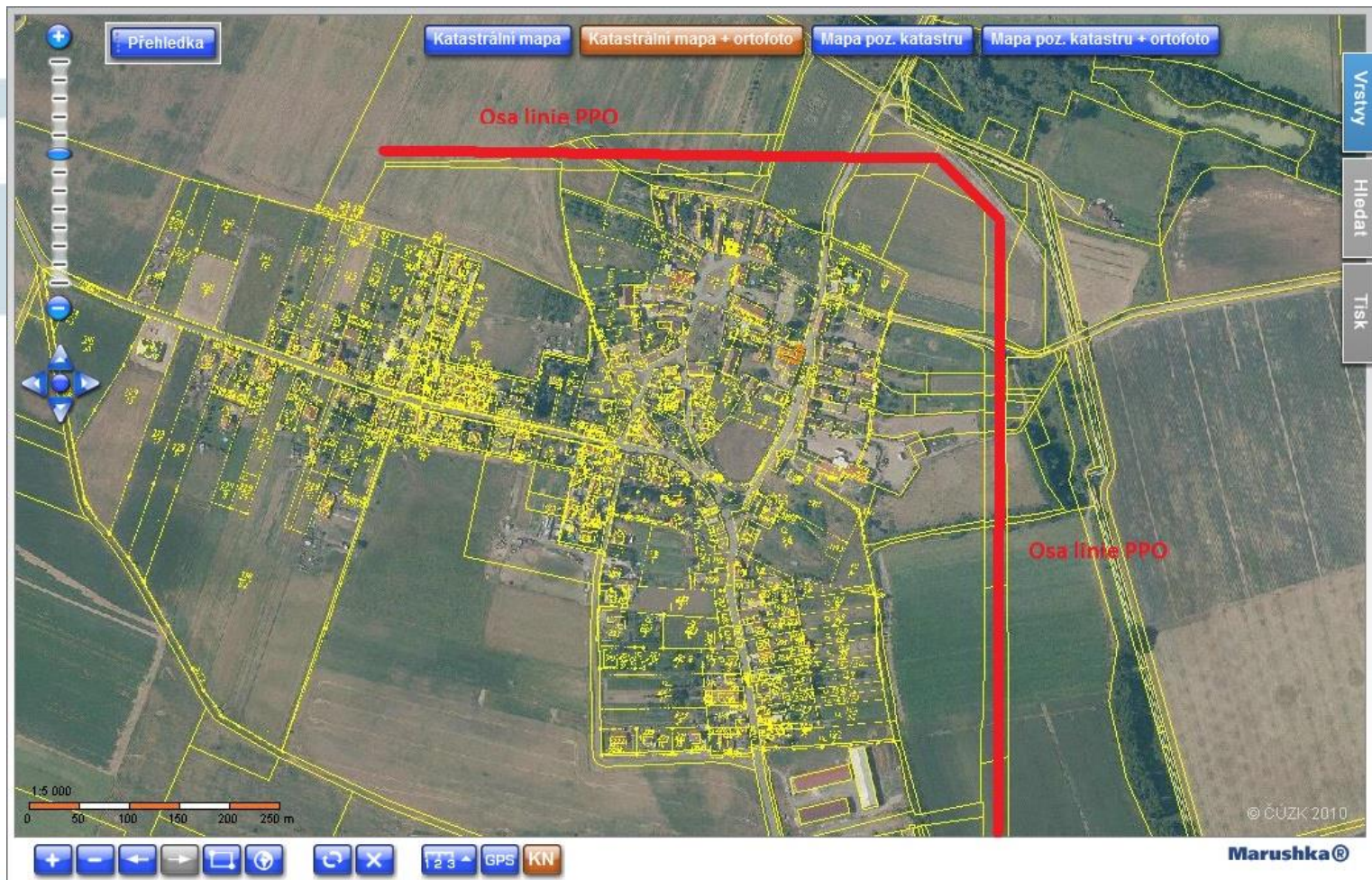
Vodní dílo – protipovodňová hráz

Vodní dílo – protipovodňová hráz

Parcely katastru nemovitostí různých vlastníků pod vodním dílem – protipovodňovou hrází.

Neudržovaná protipovodňová hráz v obci

Liniová stavba - § 509 NOZ

účinnost zákona č. 460/2016 Sb. – 28. 2. 2017

neexistuje zákonná definice liniové stavby

obvykle se liniová stavba chápe jako stavba, jejíž

jeden rozměr významně přesahuje ostatní

poslanecký návrh změny novely stavebního

zákona – ve 3. čtení v Parlamentu

Liniová stavba - § 509 NOZ

liniová stavba není součástí pozemku ze zákona
zda se jedná o liniovou stavbu či nikoliv rozhodne v
konkrétním soudním sporu soud

je nutno čekat, jak se vyvine soudní praxe 10-15 let
do té doby lze považovat za liniovou stavbu i
některá vodní díla

Vodní díla jako liniové stavby

- vodovody a kanalizace – jsou uvedeny zvlášť
- úpravy koryt vodních toků
- protipovodňové hráze
- náhony, odpady
- hlavní meliorační zařízení
- sypané hráze sloužící k vzdouvání vody

Vodní díla jako liniové stavby

problematické - vodní nádrže

- jezové zdrže

- vrty, studny

- odkaliště

- stavby k plavebním účelům

Děkuji
za
pozornost